

Oslo, 20. februar 2006

Rovviltnemnda i region 2
v/Fylkesmannen i Buskerud

even.knutsen@fmbu.no

Innspill til forvaltningsplanen fra Naturvernforbundet i Vestfold, Telemark, Buskerud og Aust-Agder

Vi oversender med dette et innspill til rovviltnemnda i region 2 fra våre berørte fylkeslag.

Overordnet målsetting

Rovvilt vandrer over store områder og rovvilt spiser/dreper andre dyr. Dette er grunnleggende erkjennelser som må ligge til grunn i rovviltforvaltningen. Eksistens av rovvilt er rammevilkår for beitenæringene. Vi viser også til §1, formålsparagrafen, i Forskrift om forvaltning av rovvilt av 18.mars 2005; ”*Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltartene.*”

Vi understreker derfor at det er nemndas oppgave å sikre de vedtatte bestandsmål. Forvaltningen må legge opp til et bestandsnivå som garanterer de fastsatte målsettinger som et minimum, ikke som et maksimum. Stortinget vedtok en forvaltning som legger opp til minimumsmålsettinger. Det er ikke ulovlig å ha bestander over målsettingene.

Grad av differensiering

Stortinget har allerede foretatt en differensiering i rovviltforvaltningen. Dette kommer til uttrykk gjennom de ulike nasjonale målsettingene i de ulike regionene. I noen regioner vil derfor beitenæringene bli mye vektlagt mens i andre må rovviltet bli mest vektlagt. Hedmark hører til den siste ”kategorien” mens Vestlandet hører til den første. I en gradering fra for eksempel 1 til 5 med ulik vekt på sauenæring i forhold til rovvilt, anser vi at graderingen i region 2 vil være fra 1 til 3 og i noen områder/ perioder, 4. Vekt 1 tilsvarer frittgående sauer på beite i utmark uten forebyggende tiltak mens vekt 5 innebærer ingen sauer på utmarksbeite og/eller et sauehold med mest mulig effektiv rovdyrtilpasning, for eksempel sau innenfor rovviltsikkert gjerde på innmark.

Vi mener at streifdyr av rovvilt og stasjonære individer av jerv, bjørn og ulv kan medføre det vi kan kalle vekt 4. Dette vil innebære at det vil være behov for å sette av midler til akutte situasjoner som kan oppstå i løpet av beitesesongen.

Egne kart for rovviltartenes utbredelse og naturlige spredningsmønster

Hver rovviltart har spesielle egenskaper og sin økologi. Vi mener at forvaltningsplanen må inneholde kart som viser artenes utbredelse og naturlige spredning ut fra deres biologiske adferdsmønstre. Dette er også viktig for bjørn, jerv og ulv siden det skal kunne leve enslige individer av disse artene i regionen, jfr. Stortingets vedtak. Det er påregnelig at det vil være enslige stasjonære individer og streifdyr av bjørn, jerv og ulv i årene framover. Det er viktig å ha en forvaltningsplan som aksepterer dette. Vi viser til Stortingets vedtak av 13.mai 2004, som også forutsetter dette. I Buskerud de siste årene har det vært stasjonære individ(er) av bjørn og jerv og av og til vandrere av ulv.

Det er viktig å ha kunnskap om rovviltartenes biologi for å sikre en forutsigbar og ansvarlig forvaltning. Dette er viktig også i forbindelse med vurdering og fordeling av økonomisk støtte til ulike forebyggende og konfliktdepende tiltak.

Vi anser E18 og jernbanen på strekningen Drammen - Larvik som en barriere for vilt, herunder også gaupe. Vi mener derfor at områdene øst for disse barrierene i Vestfold er mindre aktuelle som leveområde for gaupe.

Utbredelsen av gaupebestanden i Norge når sine sørligste og vestligste ytterpunkter i region 2. Det medfører at Aust-Agder i stor grad utgjør en randsone der gaupetettheten er lavere enn lenger nord og øst. I deler av Vestfold er det til dels stor veitetthet og bebyggelse som utgjør barrierer for gaupe. Telemark og Buskerud blir dermed hovedfylkene for gaupas utbredelse i region 2, slik det også er i dag.

Forebyggende tiltak

Flere effektive forebyggende tiltak er satt i verk i regionen, og dette har medført at tapene har blitt lavere enn de ellers ville vært. I noen områder med gaupe har tapene vært høyere enn ønskelig. Dette er områder som gaupe erfaringsmessig foretrekker. Det er behov for at midler til forebyggende tiltak fordeles til slike områder.

Det må være en forutsetning at effektive tapsreducerende tiltak gjennomføres i saueholdet. Det må oppfordres til gode løsninger med samarbeid mellom beitebrukere, for eksempel gjennom beitelag.

Naturglede, informasjonssenter og reiseliv

Eksistens av rovvilt kan medføre økt naturglede og rikere naturopplevelser. Vi ber om at nemnda utarbeider en god strategi/satser på gode tiltak som øker forståelsen for rovvilt og rovviltforvaltning, spesielt blant barn og unge. Dette kan gjøres gjennom etablering av et informasjonssenter om rovvilt i region 2.

Næringsinntekter på grunn av rovviltarters eksistens er kjent fra utlandet. Det er potensiale for dette i vårt land. Dette kan også være et konkurransefortrinn i region 2 og utnyttes i reiselivssammenheng.

Å se ei kongeørn sveve majestetisk mot himmelen er en gedigen naturopplevelse. Å finne et bjørnehi eller se spor i snøen etter ei gaupe og vite at ”den har vært her”, er likedan. Dette er noe flere har lyst til å oppleve. Det samme gjelder spor og sportegn etter de andre rovviltartene. I Sverige og Italia er dette gjenstand for markedsfortrinn i reiselivssatsingen blant annet i kombinasjon med servering av lokalt foredlet mat og drikke, overnatting, ekskursjoner og lokal historie. Vi viser blant annet til nasjonalparken Abruzzo, Molise og Lazio i Italia. Logoen for nasjonalparken er en bjørn, og rovviltartene er gode symbolarter på gode naturopplevelser/intakt dyreliv/vill natur. Antall besøkende i nevnte nasjonalpark er flere millioner hvert år.

Rovviltets betydning for det øvrige biologiske mangfoldet

Rovvilt har en viktig funksjon for det øvrige mangfoldet. De er øverst på næringspyramiden, og de nedlegger bytte som andre arter kan dra nytte av. (Bjørnen lever riktignok hovedsakelig av maur og bær.) Det er også viktig å understreke den positive betydningen av at de ulike rovviltartenes leveområder overlapper hverandre.

Med vennlig hilsen

Norges Naturvernforbund

Thor Midteng
rådgiver